

toho, o nějž jde) bylo uděleno povolení okresním úřadem. Je zřejmo, že tu nejde o uplatnění zmatku neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., ale o námitku podle své podstaty hmotněprávní podle § 281 čís. 9a) tr. ř., jejíž důvodnost je nejvyšší soud na základě skutkových zjištění rozsudku povolán věcně sám přezkoumati.

Tu pak zmateční stížnost sama poukazuje ke zjištěné skutečnosti, že časopisu »I. B.« z roku 1932 byla odňata poštovní doprava; podle toho netřeba o povolení k jeho vyvěšení dalšího zjišťování, neboť již podle toho zjištění je vyloučeno, že by bezpečnostní úřad povolil vyvěsiti tento časopis dokonce na místě určeném podle zjištění pro vývěsky strany DNSAP. Ostatně již se zřetelem na toto zjištění není třeba dalšího zjišťování, neboť cizozemský časopis nebyl vývěskem zdejší strany DNSAP., takže, i když tato strana mohla na své vývěsní tabuli snad vyvěšovati svá organizační oznámení a pod. vnitřní věci své strany, nesměla beze zvláštního povolení vyvěsiti cizozemský tiskopis, jenž s ní organizačně a pod. nemá nic společného. Že obžalovaný neměl takové dovolení, naznačuje rozsudek nalézacího soudu ostatně již tím, že vycházel z toho, že se obžalovaný k vyvěšení tiskopisu měl jen za oprávněna. Uvedená rozsudková zjištění, ve zmateční stížnosti veřejného žalobce zdůrazněná, odůvodňují proto závěr, že obžalovaný vyvěsil časopis »I. B.« na veřejném místě, aniž dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti. Skutková podstata přestupku podle § 23 II. tisk. zák. je tím v jeho činu dána a zmateční stížnosti veřejného obžalobce bylo proto vyhověno ihned rozhodnutím ve věci samé rozsudkem odsuzujícím.

Čís. 5090.

Zákon o státním vězení čís. 123/1931 žádá v § 1 (1) zvláštní zavržitelnost činu způsobem provedení, použitými prostředky nebo zaviněnými následky, nepovažuje za zvláště zavržitelný již politický cíl sám o sobě.

Jde o vykročení z moci trestní (§ 281 čís. 11 tr. ř.), zostřen-li trest, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, postem (§ 4 zák. čís. 123/31).

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Zm I 75/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v neveřejném sezení, konaném po ústním líčení o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný odsouzen pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. do tuhého vězení na 1 měsíc, zostřeného postem, kterýžto trest se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, o odvolání státního zastupitelství z posléz uvedeného výroku takto: Odvolání se zamítá. O zmateční stížnosti státního zastupitelství uznal pak právem: Zmateční stížnosti se vyhovělo, rozsudek nalézacího soudu se zrušuje z důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. ve výroku, jímž byl trest tuhého vězení, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, zostřen postem a uznává se právem, že se tento trest zostřuje jedenkrát samovazbou.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byl obžalovanému uložen pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. trest tuhého vězení na jeden měsíc bezpodmínečně. Ač bylo současně vysloveno, že trest ten bude ve smyslu § 1-II (správně § 1-I čís. 2) zákona o státním vězení vykonán podle předpisů o výkonu státního vězení, byl obžalovanému trest ten zostřen jedním postem.

Výroku o zostření trestu, obžalovanému uloženého, vytýká zmateční stížnost veřejného obžalobce, že jím soud při vyměřování trestu vykročil ze své moci trestní, tedy důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. Poněvadž však státní zástupce podal zároveň odvolání z výroku, že má být uložený trest tuhého vězení vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, bylo při vyřízení zmateční stížnosti rozhodnuto především v neveřejném sedění podle § 296 tr. ř. o odvolání v předurčující otázce druhu trestu, po případě jeho výkonu, neboť teprve podle tohoto rozhodnutí lze rozhodnouti ve věci samé, pokud se má zmateční stížnosti vyhověti nejen v otázce, zda byl zákon porušen, ale též případné pochybení nalézacího soudu napravití rozhodnutím ve věci samé (§ 288 čís. 3 tr. ř.).

O uložení trestu tuhého vězení bylo správně vysloveno, že se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení. I když výroky obžalovaného nenasvědčují tomu, že obžalovaný zamýšlel vykonati jimi vliv též na uspořádání věcí sociálních, jak je mylně uvedeno v rozsudku, stačí, že směřovaly k uspořádání věcí veřejných, což odvolání samo uznává. Popírá-li přes to možnost upotřebení předpisů zákona o státním vězení proto, že považuje za zvlášť zavržitelné, že si obžalovaný přál míti uspořádání Československou republiku po vzoru sovětského Ruska, nelze mu v tom přisvědčiti, neboť považuje za zvlášť zavržitelný již politický cíl sám o sobě, kdežto zákon žádá zvláštní zavržitelnost činu způsobem jeho provedení, použitými prostředky nebo zaviněnými následky. Obžalovaný však nehlásal k dosažení politického cíle své strany potřebu nebo vhodnost takových prostředků, které i v politickém boji nutno zvláště zavrhovati, jako na př. občanskou válku, vojenskou zradu a pod. Odvolání pak ani samo netvrdí, že by byly zaviněny řečí obžalovaného nějaké zvlášť zavržitelné následky. Přes to tedy, že politický program a cíl hlásaný obžalovaným odporuje zásadně demokraticko-republikánské formě našeho státu, začež je obžalovaný právě uznán vinným přečinem rušení obecného míru pobuřováním, nelze čin jeho poznačiti za zvláště zavržitelný, tím méně za spáchaný z pohnutky nízké a nečestné, kterou odvolání sice tvrdí, ale nijak nedoličuje. Proto bylo odvolání veřejného obžalobce zamítnuto jako bezdůvodné.

Jeho zmateční stížnost proti výroku o zostření trestu je však odůvodněna. Zákon o státním vězení ustanovuje v § 4-I. odst., že trest státního vězení a trest na svobodě, který má být vykonán podle předpisů o výkonu státního vězení, může soud v rozsudku zostřiti jen samovazbou nebo vypovězením a to jen tehdy, a do té míry, pokud to trestní zákon u onoho druhu trestu, který byl uložen, dovoluje nebo nařizuje. Podle § 253 tr. zák. lze při trestu vězení (tuhého vězení) z obou druhů zostření přípustných podle § 4-I zákona o státním vězení použiti jen zostření

samovazbou (§ 253 lit. d) tr. zák.). Zostření vypověděním tu místa nemá, ježto ani v §§ 240, 249 tr. zák. ani § 33 zák. na ochr. rep. nebylo vypovězení zavedeno při přečinech jako zostření trestu, nýbrž jako trest vedlejší. Ostatně i podle § 33 zák. na ochr. rep. je vypovězení přípustno jen u cizinců (ovšem za všech podmínek v cit. § uvedených). Obžalovaný však je čl. příslušník. Mohl tedy býti trest mu uložený zostřen jen samovazbou.

Zostřil-li tedy soud první stolice proti výslovnému ustanovení § 4 zákona o státním vězení v rozsudku trest obžalovanému vyměřený postem, porušil tím právě cit. zákon, který při trestech v něm uvedených toto zostření nikdy nepřipouští, a vykročil tím ze své moci trestní. Je tedy stížen napadený rozsudek vytýkaným zmatkem. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti veřejného obžalobce, zrušiti napadený rozsudek ve výroku o zostření trestu obžalovanému uloženého a vysloviti, že trest ten se mu zostřuje jednou samovazbou.

Čís. 5091.

V trestních věcech zahájených před účinností nového zákona o ochraně cti (čís. 108/33 Sb. z. a n.) pro delikty, k jichž stíhání a k zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, není poškozený (urazený) ani po účinnosti tohoto zákona oprávněn podati zmateční stížnost.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, Zm III 206/34.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. S., obžalovanému pro přečin pomluvy a j., následkem zmateční stížnosti poškozeného M. F. jako náhradního soukromého žalobce, ve veřejném zasedání senátu takto se u s n e s l: Nejvyšší soud zmateční stížnost o d m í t á.

D ů v o d y:

Rozsudkem odvolacího soudu byl obžalovaný zproštěn z obžaloby podané naň státním zastupitelstvím jednak pro přečin pomluvy podle §§ 1 a 3, odst. 2, čís. 2, a § 9, čís. 6 zák. čl. XLI/1914, jednak pro přečin podle § 20 téhož zákona, který by spadal pod ustanovení § 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. Proti tomuto rozsudku ohlásil zástupce poškozeného jako náhradního soukromého obžalobce zmateční stížnost bez bližšího označení. Písemné odůvodnění zmateční stížnosti nebylo podáno. Stěžovatel však není oprávněn napadati rozsudek v té části, která jedná o přečinu pomluvy, jež by spadala pod ustanovení §§ 1 a 3, odst. 2, čís. 2, a § 9 čís. 6 zák. čl. XLI/1914, neboť v tomto ohledu podle ustanovení § 9 zák. čl. XLI/1914 a § 2, odst. 3 tr. ř. k zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, jež také skutečně obžalobu v první a druhé stolici zastupovalo. Na tom nic nemění okolnost, že v době vynesení rozsudku nabyt již účinností zákon o ochraně cti z 28. června 1933, čís. 108/1933 Sb. z. a n., podle něhož (§ 14) může býti v takovém případě podána soukromá obžaloba. Podle § 41, čís. 1 cit. zák. sice v případech pomluvy spáchané před účinností tohoto nového zákona platí ustanovení 1. a 2. oddílu tohoto zákona, avšak s vý-